

KIRÁLY SÁNDOR

A DEBRECENI EGYETEMI DIÁKJÓLÉTI BIZOTTSÁG
SZERVEZETI SZABÁLYZATASzabályzat a diáksegítés szervezetéről
a debreceni m. kir. Tisza István-Tudományegyetemen

THE ARTICLES OF THE STUDENT WELFARE COMMITTEE OF THE UNIVERSITY OF DEBRECEN. The textual source material published below is an attempt to acquaint the larger public with the articles and statutes of the Student Welfare Committee of the University of Debrecen, which was presided over by Nándor Láng and which was the supreme body of the university welfare institutional network united in 1930. The articles were approved by the higher authorities on July 1, 1931. The document offers an insight into the inner composition and concrete activities of the committee which oversaw the respective student welfare institutions and which co-ordinated the whole of the university-level student welfare programme. The most important tasks, as laid down in the articles, included "the promotion of the educational and material interests of the student body" and "the support of all sorts respecting poor students making good study progress". Despite the fact that the committee's personal composition underwent various changes, it continued to remain faithful to the spirit of the statutes, thus becoming the most significant mainstay of the most indigent students.

Az alábbiakban közölt forrás a két világháború közötti debreceni egyetemi diáksegélyezés és diákszociális gondoskodás legfontosabb dokumentumának tekinthető. A forrásközleményként már megjelent, a diákjóléti intézményrendszerhez kötődő szabályzatok közül ezt az 1931-es, egyesített szabályzatot az emeli ki, hogy ebben foglalták össze a diáksegélyezés integrációt követő működési elveit.¹ Az az intézményi struktúra ugyanis, amely 1930-ban az addigi kettős diákjóléti intézményrendszer egyesítése során létrejött, a korszak végéig meghatározta a m. kir. Tisza István-Tudományegyetemen folyó diáksegélyezés kereteit.

Az egyetemi hallgatók létszámának jelentős megnövekedése és a tanulmányaik folytatását veszélyeztető szociális körülményeik már az I. világháború után megkövetelték a szervezett egyetemi diáksegélyezés kialakítását.² Debrecenben egy duális intézményi

¹ A Debreceni Egyetemi Diákasztal (Mensa Academica) és a Diáksegélypénztár (Bursa Academica) alapszabályai megtalálhatók: KIRÁLY Sándor, *A Debreceni Egyetemi Diákasztal (Mensa Academica) Alapszabályai* = Közlemények a Debreceni Tudományegyetem történetéből, szerk. HOLLÓSI Gábor, IV, Debrecen, 2006, 77–83, valamint Uő, *A debreceni tudományegyetem diáksegélypénztárának (Bursa Academica) alapszabályai*, Gerundium. Egyetemtörténeti Közlemények, (2010/1), 99–108.

² Az egyetemi hallgatószám megnövekedéséhez és szociális körülményeikhez I. LADÁNYI Andor, *Klebensberg felsőoktatási politikája*, Budapest, 2000, 59–75, valamint MAGYARY Zoltán, *Emlékirat az egyetemi ifjúság szociális gondoskodása megszervezése tárgyában*, Budapest, 1929.

struktúra alakult ki, amelynek egyik pillérét a Mensa Academica (Egyetemi Diákasztal) és a Tisza István Internátus, míg a másikat a Diákjóléti Bizottság és társintézményei alkották. A Mensa Academica és a Tisza István Internátus felügyelőbizottságának vezetője Láng Nándor, az egyetem klasszika-filológus professzora, az 1916/17-es tanév rektora volt, míg a Diákjóléti Bizottság élén Pokoly József egyháztörténész, az 1920/21-es tanév rektora állt, majd 1924-től az a Szentpéteri Kun Béla jogászprofesszor vette át tőle a bizottság elnöki tisztét, akit néhány évvel később, az 1930/31-es tanév rektorának is megválasztottak.³

A menza és az egyetem első, fiúk számára nyílt internátusa jelentős díjkezdvényekkel, olykor teljes díjelengedéssel, míg a Diákjóléti Bizottság a Diáksegélypénztár (Bursa Academica) útján közvetlen támogatásokkal igyekezett segítséget nyújtani a rászoruló diákoknak.⁴ A menzadíj és internátusi díj mellett így jelentős kedvezményben részesülhettek a hallgatók a beiratkozási, szemináriumi, szigorlati, avatási, végbizonyítványi és vizsgadíjak tekintetében is.⁵

A Diákjóléti Bizottság alá tartozott 1927-től az a Diákjóléti Iroda, amely Loessl János egyetemi magántanár, sebészeti adjunktus vezetésével működött és az egyetemen elérhető támogatások, alapítványok, ösztöndíjak nyilvántartását végezte, valamint a város különböző kereskedőinél igyekezett kedvezményeket kiharcolni az egyetemi ifjúság számára.⁶ Az iroda feladata volt a hallgatók minél szélesebb körű tájékoztatása is, ezért 1928-ban részletes tájékoztató kiadványt jelentetett meg, amelyben pontos információkkal szolgált többek között a beiratkozásról, a tandíjmentességről, a vizsgákról, szigorlatokról, az elérhető internátusokról, a menzáról, valamint az elnyerhető ösztöndíjakról és segélyekről.⁷

² Az egyetemi hallgatóság létszámának megemelkedéséhez és szociális körülményeikhez l. LADÁNYI Andor, *Klebelsberg felsőoktatási politikája*, Budapest, 2000, 59–75, valamint MAGYARY Zoltán, *Emlékirat az egyetemi ifjúság szociális gondoskodása megszervezése tárgyában*, Budapest, 1929.

³ HALMY Endre, *Adatszolgáltatás a Debreceni Egyetemi Diákjóléti Bizottság történetéről és működéséről*, Debrecen, 1942, 1. lap – H.B.m.L. VIII. 6/a. 2. d. 98/42-43.

⁴ A diáksegélyezési rendszer működéséről részletesebben: KIRÁLY Sándor, *Diáksegélyezés, kollégiumok, sport* = A Debreceni Egyetem története 1912–2012, szerk. OROSZ István, ifj. BARTA János, Debrecen, 2012, 267–288.

⁵ L. A Debreceni Egyetemi Tisza István Internátus és Mensa Academica iktató könyve 1928/29–1934 – H.B.m.L. VIII. 6/d. 5.k., valamint A Debreceni Egyetemi Bursa pénztári főkönyve 1933 – H.B.m.L. VIII. 6/b. 1.k., 95–198. lap

⁶ Verzár Frigyes, rektor ide vonatkozó megállapítása szerint: „A Diákjóléti Iroda az ifjúság gondjait szeretné enyhíteni, nem annyira anyagiakkal, mint inkább tanáccsal, ideiglenes segítséggel, ott, ahol gyors segítségre, közvetítésre van szükség.” – A Debreceni M. Kir. Tisza István Tudományegyetem évkönyve és almanachja (a továbbiakban: *Évk. és Alm.*) az 1927/1928. tanévről, 44 – Rektori megnyitó beszéd a tanévzárón. [Verzár Frigyes, e. i. rektor]

⁷ L. Tanulmányi és diákjóléti tájékoztató a debreceni m. kir. Tisza István-Tudományegyetem hallgatói számára, Debrecen, 1928.

A kettős intézményrendszer miatt azonban a támogatások nyújtása során jelentős átfelek alakulhattak ki, s így a diáksegélyezés hatékonyságának a javítása érdekében már az 1920-as évek második felében felvetődött az egyesítés gondolata. 1928-ban már az egyetemi vezetés is komolyan foglalkozott a diákjóléti intézmények integrációjának kérdésével: „*Rector [Verzár Frigyes orvosprofesszor] a Mensa Academica és a Diákjóléti Bizottság elnökével való tárgyalásai alapján javasolja, hogy az egyetemi diákjóléti ügyeket a lehetőség szerint egységes vezetés alá hozzuk. Kétségtelenül a legkedvezőbb eljárás az volna, ha az összes diákjóléti intézmények közös és egységes adminisztráció alatt működnének.*”⁸

A diákjóléti intézményrendszer meghatározó vezetői támogatták a tervezett szervezeti átalakítást. Erre utal Láng Nándor 1930. szeptember 19-én kelt jelentése is: „*Megvalósulás előtt áll ugyanis régi, Dr. Szentpéteri Kun Béla és Dr. Pokoly József professzor kollegáimmal propagált gondolatunk, hogy az egyetemünk fejlődésével kapcsolatban alakult diákjóléti szervek működése szorosan összekapcsoltsák a Mensa és Internátus vezetésével, és hogy a diákság érdekében működő és ezután még alakuló összes jóléti intézmények egységesen, egy szerv irányítása alá helyeztessenek...*”

Ennek érdekében Láng már az 1929/30-as tanév végén, 1930. május 28-án lemondott a felügyelőbizottság elnökségéről és csak azt vállalta, hogy a Mensa Academica és a Tisza István Internátus vezetését az új szabályzat érvénybe lépését követően megválasztandó bizottság megalakulásáig átmenetileg vezeti.

Az egyesítés, az intézmények egységes irányítás alá vonása, köszönhetően az 1930/31-es tanév rektorának, a Diákjóléti Bizottságot 1924 óta vezető Szentpéteri Kun Bélának, már 1930-ban jelentősen előrehaladt, s Láng Nándor irányításával lényegében meg is valósult, ám az egyesített Debreceni Egyetemi Diákjóléti Bizottság felállítására és szervezeti szabályzatának megalkotására csak a tanév végén került sor. A bizottság első elnöke, az egyetemi diáksegélyezés terén akkor már komoly tekintélynek számító, Láng Nándor lett.¹⁰ Ez a szervezet összefogta és közös felügyelet alá helyezte a Mensa Academicát, a Tisza István Internátust, valamint a korábbi Diákjóléti Bizottságot és társintézményeit, továbbá minden diákjóléti intézményt, amely ezt követően alakult.

A debreceni diákjóléti intézményrendszer egyesülésével egy jól működő egyetemi diáksegélyezési rendszer jött létre, amely működési mechanizmusát tekintve a korszakban már számottevően nem változott. A bizottság egy rendkívül összetett és felelősségteljes feladatot vállalt magára, amikor az egyetemen folyó karitatív munka megszervezését, működtetését és irányítását a kezébe vette. Amint azt alapszabályaiban is lefektették: „*A debreceni m. kir. Tisza István-Tudományegyetemen minden már folyamatban levő és ezután megindulandó diáksegítő munka és diákjóléti Intézmény előkészítését, irányítását,*

⁸ Egyetemi tanácsulési jegyzőkönyvek 1927/28. tanév, X. rendes ülés, 1928. május 3., 72. szám, 2367. etsz. – H.B.m.L. VIII. 1/a. 7.k.

⁹ *Évk. és Alm.*, 1929/30, 344 – Jelentés a Mensa Academica és a Tisza-Internátus 1929–30. tanévi működéséről.

¹⁰ HALMY, *i. m.*, 1–2. lap

vezetését s új diákjóléti intézmények szervezését az Egyetemi Tanács ellenőrzése és a Vallás- és Közoktatásügyi m. kir. Miniszter felügyelete mellett [...] a Debreceni Egyetemi Diákjóléti Bizottság teljesíti.”¹¹

A Debreceni Egyetemi Diákjóléti Bizottság felügyelete alá tehát nemcsak a Mensa Academica és a Tisza István Internátus, illetve a Diákjóléti Bizottság és a Bursa Academica került, hanem hatásköre kiterjedt a Diákjóléti Irodára és az 1930 őszén létrehozott Horthy Miklósné Leánykollégiumra is.¹²

Az egyesített Diákjóléti Bizottság vezetését a rövidesen nyugdíjba vonuló Láng Nándor csak 1931 őszéig látta el, s ekkor az elnöki teendőket az Egyetemi Tanács Szentpéteri Kun Bélára bízta.¹³ Szentpéteri egészen 1937 szeptemberéig volt az egyetemi diáksegélyezési rendszer vezetője, majd a diákjóléti ügyek irányítását átadta alelnökének, Bókay Zoltánnak, a gyermekgyógyászat nyilvános rendes tanárának.¹⁴ Utóbbi elnökségére tehető 1939. október 1-jén egy újabb internátus, a Bocskay Diákotthon létrehozása az ekkor vásárolt Szent Anna u. 9. szám alatti ingatlanban.¹⁵ A kezdetben 47 hallgatónak helyet adó internátus otthonául szolgáló épület megvásárlását egy debreceni diákjóléti célokat szolgáló magánalapítvány hagyatéki vagyona tette lehetővé, s így a debreceni egyetemi diákjóléti intézményrendszer teljessé vált és elnyerte végső formáját.¹⁶

A segélyezési rendszert összefogó és irányító Diákjóléti Bizottság működése során mindvégig feladatának tekintette a hallgatóság minél szélesebb körű segélyezését, tanulmányi- és életkörülményeinek javítását, hű maradva ahhoz az alábbiakban közölt alapszabályzathoz, amely szerint a testület legfőbb célja: „a diákság tanulmányi és anyagi érdekeinek előmozdítása, a jó előmenetelű és szegény hallgatók mindennemű támogatása”.¹⁷

Az egyesítéssel, a diáksegélyezés ügyének egységes irányítás alá vonásával tehát létrejöttek azok a szervezeti keretek, amelyek révén a hallgatók támogatása a korábbinál átgondoltabbá és hatékonyabbá válhatott.

¹¹ A Debreceni Egyetemi Diákjóléti Bizottság szervezeti szabályzata, Debrecen, 1931, 1. § – Jóváhagyva: VKM. 6146/1931. IV.

¹² Az egyetemi leányinternátusba 1931. augusztus 1-jén a MANSZ (Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége) leánykollégiuma is beolvadt, s az ily módon egyesült intézmény vette fel a Horthy Miklósné Leánykollégium nevet. Erről részletesebben: KIRÁLY, *Diáksegélyezés...*, i. m., 276–277.

¹³ Az Egyetemi Tanács október 2-ai ülésén jegyzőkönyvben örököltette meg Láng Nándor „elévülhetetlen érdemeit, melyet egyetemünk fennállása óta a diáksegítés terén, különösképpen a Mensa Academica kifejlesztése terén elért”. Majd négyéves időtartamra megválasztotta Szentpéteri Kun Béla prorektort a Diákjóléti Bizottság elnökének. – Egyetemi tanácsülési jegyzőkönyvek 1931/32. tanév, I. rendes ülés, 1932. október 2., 7. szám, 2984. etsz. – H.B.m.L. VIII. 1/a. 11.k.

¹⁴ HALMY, i. m., 2. lap

¹⁵ Vö. VARGA Zoltán, *A Debreceni Tudományegyetem története I, 1914–1944*, Debrecen, 1967, 75.

¹⁶ L. „Reitenfelsi Riedl Raymund és felesége Hankensteini Hanke Emma debreceni egyetemi Tisza István Internátusi ösztöndíj alapítványa.” Alapítólevél. – H.B.m.L. VIII. 6/a. 2. d. 42/40–41.

¹⁷ A Debreceni Egyetemi Diákjóléti Bizottság szervezeti szabályzata, Debrecen, 1931, 1. § – Jóváhagyva: VKM. 6146/1931. IV.

A Debreceni Egyetemi Diákjóléti Bizottság maradéktalanul be tudta tölteni azt a koordináló szerepet, amit neki szántak, s működésének hatékonyságát mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy az általa felügyelt diáksegélyezési rendszer további módosításokat a korszakban már nem igényelt. A következőkben az egyesített bizottság 13 paragrafusból álló szervezeti szabályzatát közöljük, amit az Egyetemi Tanács 1931. évi május 29-én, Klebelsberg Kuno vallás- és közoktatásügyi miniszter, pedig július 1-jén hagyott jóvá.¹⁸

2522/1930-31. etsz.

***Szabályzat a diáksegítés szervezetéről
a debreceni m. kir. Tisza István-Tudományegyetemen***

1. §

A debreceni m. kir. Tisza István-Tudományegyetemen minden már folyamatban levő és ezután megindulandó diáksegítő munka és diákjóléti Intézmény előkészítését, irányítását, vezetését s új diákjóléti intézmények szervezését az Egyetemi Tanács ellenőrzése és a Vallás- és Közoktatásügyi m. kir. Miniszter felügyelete mellett az e Szabályzattal megállapított szervezetben, hatáskörrel és módoszatok mellett a Debreceni Egyetemi Diákjóléti Bizottság teljesíti.

Célja: a diákság tanulmányi és anyagi érdekeinek előmozdítása, a jó előmenetelű és szegény hallgatók mindennemű támogatása.

A bizottság pecsétje: „Debreceni Egyetemi Diákjóléti Bizottság.”

2. §

A Debreceni Egyetemi Diákjóléti Bizottság tagjai:

- a) az elnök,*
- b) az alelnök,*
- c) nyolc tanártag,*
- d) a diákjóléti intézményeknek egy-egy vezetője*
- e) a Diákjóléti Bizottság titkára,*
- f) a Diákjóléti Bizottság pénztárnoka,*
- g) minden tudománykarról egy diáktag.*

Olyan ügyben, melyben maga vagy hozzátartozója érdekelve van, egy tag sem vehet részt sem a tanácskozásban, sem a határozat hozatalában.

¹⁸ Egyetemi tanácsülési jegyzőkönyvek 1930/31. tanév, XIV. rendes ülés, 1931. május 29., 100. szám, 2522. etsz. – H.B.m.L. VIII. 1/a. 10.k.

3. §

A Diákjóléti Bizottság elnökét és alelnökét az Egyetemi Tanács választja az egyetem rendes tanárai közül, – tekintet nélkül a tudománykarokra.

Mind az elnök, mind az alelnök megbízatása négy évig tart, – az első ízben megválasztott alelnök¹⁹ megbízatása azonban csak két évre terjed és onnantól fogva az alelnök megbízatása mindig két évvel később jár le, mint az elnöké.

Időközi választás esetén a megválasztott megbízatása annyi időre szól, amennyi ideig tartott volna azé, akinek a helyére választották.

4. §

A Diákjóléti Bizottságba minden tudománykar két tanártagot választ a kebelébe tartozó rendes vagy rendkívüli tanárok közül.

A nyolc tanártag megbízatása négy évig tart, az első ízben megválasztott tanártagok közül karonként egy-egy tag megbízatása azonban csak két évre terjed.

Időközi választás esetén a megválasztott megbízatása annyi időre szól, amennyi ideig tartott volna azé, akinek a helyére választották.

5. §

Az ifjúság képviselője végett mindegyik tudománykar dékánja legalább négy nappal előre kifüggesztett hirdetéssel összehívja a tudománykarhoz tartozó ifjúságot választásra szeptember hónap utolsó hetében. – Az ifjúság a dékántól kitűzött időben és helyen a megjelentek számára tekintet nélkül egyszerű szótöbbséggel választ. – Szavazati joga csak a választó tudománykar rendes hallgatóinak van, megválasztani is csak a tudománykar rendes hallgatóját lehet.

Ugyanakkor póttagot is kell választani s a rendes tag akadályoztatása vagy tagságának megszűnése esetén a póttag foglalja el helyét.

Mind a rendes, mind a póttag megbízatása a következő évi tagválasztás idejéig terjed, de azonnal megszűnik, ha a megválasztott megszűnik a választó tudománykar rendes hallgatója lenni.

A választás eredményét a dékán haladéktalanul jelenti az egyetem Tanácsának.

6. §

Az egyetemi diákjóléti intézmények vezetőit, valamint a Diákjóléti Bizottság titkárát és pénztárnokát, ha e feladatok teljesítésére külön állás nem szerveztetnék, lehetőleg az egyetemi tisztviselők közül az Egyetemi Tanács választja a Diákjóléti Bizottság jelölése alapján négy évre.

Ha valamely diákjóléti intézmény vezetésére külön állás szerveztetnék, ennek betöltési módja a szervezéssel kapcsolatban állapíttatik meg, azonban a Diákjóléti Bizottság véleménye a betöltés előtt ebben az esetben is meghallgatandó.

¹⁹ Csánki Benjámin teológus professzor, az 1929/30-as tanév rektora.

Az ezen szakaszban felsorolt tagok, de csak ha nem egyetemi professzorok, működésükért tiszeltdíjban részesíthetők, melynek mértékét az Egyetemi Tanács állapítja meg.

7. §

A Diákjóléti Bizottság tagjainak működése – a diáktagok kivételével – a megbízatás kezdő évének július hó 1-én kezdődik és befejező éve június hó 30-án végződik.

A bizottsági tagokat a tudománykarok olyan időben választják meg, hogy az eredményt a Rectornak április hó 15-ig jelenthessék.

Az Egyetemi Tanács az elnököt és az alelnököt április hó végéig választja. Ha az Egyetemi Tanács elnökké vagy alelnökké olyan tanárt választ, akit valamely tudománykar is tagul beválasztott, helyett az érdekelt tudománykar május hó 15-ig más tagot választ és a választott nevet a Rectornak jelenti. – Az újjáalakított Diákjóléti Bizottság alakuló gyűlését június közepéig megtartani köteles.

8. §

Az Egyetemi Diákjóléti Bizottság az ügyek előkészítésére tagjai sorából előadókat választ. Előadókat kell választani a) az internátusok, b) a Mensa, c) a Bursa-diákvédő iroda ügyeinek előkészítésére.

Az előadók megbízatása mindig négy évre szól. Ezenkívül a Diákjóléti Bizottság a szükséghez képest a saját elhatározásából vagy az egyetemi Tanács felhívására más ügyek előkészítésére is választhat előadót. Szükség esetén egyes ügyek előkészítésére vagy intézésére albizottságok is alakíthatók.

9. §

Az Egyetemi Diákjóléti Bizottság egyetemi félévenként legalább két ülést tart, a félév elején és végén, ezenkívül szükséghez képest többször is lehet ülést tartani: három tag írásban bejelentett kívánságára az elnök köteles ülést összehívni, az erre vonatkozó kívánság benyújtásától számított legkésőbb nyolcadik napra.

Érvényes határozathozatalra a tagok fele részének jelenléte szükséges.

Ha a szabályszerű összehívásra, melyet az ülés ideje előtt két nappal minden taggal írásban s a tárgyak megjelölésével közölni kell, a tagok kellő számban meg nem jelennek, az ülést legfeljebb nyolcadik napra ismét össze kell hívni s ekkor a megjelentek számára tekintet nélkül határozni lehet.

A határozatot, ha a vélemények megoszlanak, szavazattöbbséggel hozzák. Az elnök csak szavazategyenlőség esetén szavaz. Az elnök, ha szükségét látja, valamint bármely szavazati joggal bíró tag kívánságára, titkos szavazást rendel el.

A határozat ellen a bizottság tagjai a meghozataltól, az ifjúság tagjai a hirdető táblán kifüggesztéstől számított nyolc nap alatt fellebbezhetnek az Egyetemi Tanácshoz. A segélyek és kedvezmények egyéni kiosztása tárgyában azonban nincs helye fellebbezésnek.

10. §

A bizottsági ülés hatásköre:

a) Minden évben a második félév végén tartott ülésen megállapítja a következő egyetemi évre szóló költségvetést.

Mindegyik diákjóléti intézmény (internátus, diákasztal stb.) költségvetését külön fejezetben kell összeállítani és olyan bevételt, mely valamelyik ilyen intézmény vagyonából vagy javára tett alapítványból származik, vagy meghatározott intézmény javára adatik, más célra mint annak az intézménynek a céljaira használni nem szabad.

Azokat a bevételeket, amelyek közelebről meg nem határozottan általában diákjóléti célokra szolgálnak, szintén külön fejezetbe kell foglalni s ezeknek miként való felhasználása tekintetében a Diákjóléti Bizottság a költségvetés készítésével kapcsolatban rendelkezik; nevezetesen megszabja, hogy milyen összegű támogatásban részesíti a rendelkezésre álló bevételből az egyes diákjóléti intézményeket s milyen összeget tart fenn ruha-, könyv- és pénzsegélyekre. A költségvetés készítése alkalmából megszabhatja a Diákjóléti Bizottság azt is, hogy az általános diákjóléti célokra rendelkezésre álló összegnek egy része szegénysorsú és szorgalmas egyetemi hallgatók részére beiratkozási vagy vizsgálati költségekre, ruha vagy könyv beszerzésére, tanulmányi útra vagy szünidei hazautazásra adható kölcsön céljára tartassék fenn. A költségvetésben így kijelölt összegben túl azonban a diákjóléti intézmények vagy általános diákjóléti célok javára szolgáló pénzből kölcsönt adni sem egyeseknek, sem testületeknek nem szabad.

b) Minden évben az első félév elején tartott ülés megvizsgálja és tárgyalja az előző egyetemi évi számadást, a megvizsgált számadást és arra vonatkozó észrevételeit az Egyetemi Tanácshoz és ennek útján a Vallás- és Közoktatásügyi Miniszterhez felterjeszti.

A számadásokat az általános számviteli szabályok szerint kell készíteni s azokat az elnök és a titkár ellenőrzik.

c) *A diákjóléti intézmények vezetői részére, ha azok nem egyetemi tanárok, valamint a bizottság titkára és pénztárnoka részére tiszteletdíj megállapítása iránt a költségvetés készítésével egyidőben javaslatot tesz az Egyetemi Tanács elé, melynek erre vonatkozó határozata csak miniszteri jóváhagyás után hajtandó végre.*

d) *Határoz a segélyért és kedvezményért folyamodók kérvénye felett. Az ülések közötti időben megüresedett kedvezményes helyek betöltése, valamint a gyorsan szükségessé váló segélyek megadása tekintetében az elnök a megfelelő előadóval egyetértően is határozhat.*

e) *Intézi az egyetemi ifjúság segítése érdekében a kormány és a társadalom támogatásának megnyerésére és növelésére irányuló propagandát, az ezen célra szolgáló gyűjtéseket.*

f) *Az egyetem hallgatóiról azok segítségére szorultsága szempontjából a titkár által törzskönyvet vezetett. Ebben a törzskönyvben fel kell tüntetni a hallgató vagyoni helyzetét, családi viszonyait, az egyetemről vagy máshonnan nyert jótéteményeket, ösztöndíjat, tanulmányi segítségét, egészségi állapotát és azokat a támogatásokat, amelyeket az egyetem bármelyik diákjóléti intézményétől nyert. E célra a tanév második félévében a m. kir. Országos Központi Statisztikai Hivatal kérdőívének adatait is fel kell használni.*

A kedvezmények és segítségek iránt beadott kérelmeket szabályszerűen fel kell szerelni s azok elbírálásánál a törzskönyv adatait is szem előtt kell tartani.

Az olyan hallgató, aki a törzskönyv számára valótlan adatot mond be vagy valamely nyert segítséget elhallgat, semmiféle segítségben sem részesíthető és fegyelmi úton is felelősségre vonható.

g) Megállapítja saját ügyrendjét, valamint a vezetése alatt álló diákjóléti intézmények és e feladatok miként való teljesítésére vonatkozó részletes ügyrendeket. Az ügyrendek az Egyetemi Tanács jóváhagyása után válnak végrehajthatókká.

h) A diákjóléti intézmények vezetőjének, úgyszintén az Egyetemi Diákjóléti Bizottság titkárnak és pénztárnokának, valamint a diákasztal gondnokának megválasztására jelölést terjeszt az Egyetemi Tanács elé, illetőleg az evégből szervezett állások betöltésénél az alkalmazandó személyét illetően véleményt nyilvánít; megválasztja az előadókat.

11. §

Az elnök képviseli az Egyetemi Diákjóléti Bizottságot: kitűzi az ülések idejét és azokon elnököl, az ülések határozatai kihirdeti és aláírja.

Az alelnök az elnököt akadályoztatása esetén helyettesíti.

A kiadásokat a költségvetési hitel keretében az elnök utalványozza.

A pénztárnok kezeli a bizottság felügyelete alatt álló minden diákjóléti intézmény készpénzvagyonát, a bevételeket és kiadásokat teljesíti, azokat elkönyveli; a költségvetést a Diákjóléti Bizottság elnökével és alelnökével együtt, valamint a számadást kellő időre elkészíti; gondoskodik arról, hogy az előirányzott bevételek kellő időben befolyjanak s a pénztár állásáról minden két hónapban jelentést tesz a Diákjóléti Bizottság elnökének és alelnökének.

A titkár írja a Diákjóléti Bizottság jegyzőkönyveit, vezeti a jótéteményekről és segítségekről szóló törzskönyvet, ellenőrzi a pénztárt s általában teljesíti az egész adminisztrációt.

A tisztviselők feladatait részletesen az ügyrendek szabályozzák.

12. §

Az Egyetemi Diákjóléti Bizottság megalakításával egyidőben megszűnik mind a diákasztali (Mensa Academica), mind az eddigi diákjóléti bizottság (a Debreceni Egyetem Diáksegélypénztára – Bursa Academica), mind a külön Diákjóléti Iroda és minden diákjóléti ügyben kiküldött külön bizottság. A diákasztal alapszabályainak 1–3. és 14–31. §-ai azonban, amennyiben ezzel a szabályzattal nem ellenkeznek, továbbra is alkalmazandók és a diákasztal ügyrendjébe felveendőek.

Az Egyetemi Diákjóléti Bizottság megalakítása ennek a Szabályzatnak miniszteri jóváhagyása után azonnal megtörténik s működését azonnal megkezdzi, de az első ízben választottak megbízatása 1931. július hó 1-től kezdődő időtartamtól számítandó.

Az ügyrendeket a Bizottság működésének első évében meg kell alkotni.

13. §

Ha az Egyetemi Diákjóléti Bizottság ezeket a szabályokat nem tartja meg vagy működésével a vezetésére bízott diákjóléti intézmények vagyoni érdekét veszélyezteti az Egyetemi Tanács vizsgálatot rendelhet el s annak eredményéhez képest a Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter a Diákjóléti Bizottság működését felfüggesztheti s a diákjóléti intézmények mi-ként való vezetése iránt az Egyetemi Tanács meghallgatása után rendelkezhetik.

* * *

Elfogadtuk a debreceni m. kir. Tisza István-Tudományegyetem Tanácsának 1931. évi május hó 29-iki XIV. rendes ülésén.

*Dr. Szentpéteri Kun Béla
e. i. Rector*

Jóváhagyta a Vallás- és Közoktatásügyi m. kir. Miniszter Úr 1931. évi július hó 1-én, 6146/1931. IV. sz. rendeletével. (2984/1930-31. etsz.)

[Az eredeti szabályzathoz csatolták még a Mensa Academica (Debreceni Egyetemi Diákasztal) 1917. május 22-én miniszterileg jóváhagyott alapszabályaiból érvényben hagyott 1-3. § és 14-31. § szövegét is.]